

Diarienummer:
IMY-2024-7907

Ert diarienummer:
Ju2024/01121

Datum:
2024-10-10

Yttrande över En ändamålsenlig vapenlagstiftning (SOU 2024:31)

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. Med anledning av betänkandets omfattning och det antal frågor som behandlats har IMY valt att begränsa sitt yttrande till frågor av väsentlig betydelse för enskildas personliga integritet.

IMY konstaterar sammantaget att det är bra att vapenlagstiftningen i sin helhet ses över och att bestämmelserna om villkoren för vapentillstånd framgår av lag. Även om merparten av de nuvarande bestämmelserna flyttas över till de nya författningarna och stora delar av förslaget utgör en kodifiering av den prövning som Polismyndigheten gör idag, innefattar förslaget vissa nyheter avseende registerfrågor och personuppgiftsbehandling.

Utredningen har konstaterat att förslaget innebär att det kommer att ske en utökning av personuppgifter som behandlas och har beskrivit behovet av de föreslagna ändringarna. Vidare konstaterar utredningen att enskilda personer kommer att bli föremål för integritetskänsliga kontroller i högre grad än idag.¹

IMY anser att det är nödvändigt att i det fortsatta utredningsarbetet genomföra en djupare integritetsskyddsanalys i vissa delar, vilket utvecklas nedan. I det arbetet kan IMY:s vägledning för integritetsskyddsanalys vara en hjälp.²

Kap 6.4 - Större möjligheter för den som är under 18 år att få innehavstillstånd för jakt och målskjutning

IMY konstaterar att förslaget innebär att personer under 18 år, det vill säga barn, i något större utsträckning än idag ska kunna erhålla vapentillstånd, vilket innebär en utökad behandling av personuppgifter om barn. IMY vill med anledning av det lyfta fram följande. Barn har samma rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen som vuxna, men anses enligt dataskyddsförordningen³ vara en särskilt skyddsvärd grupp. Barns personuppgifter förtjänar särskilt skydd, eftersom barn kan vara mindre medvetna om berörda risker, följder och skyddsåtgärder samt om sina rättigheter när det gäller behandling av personuppgifter.⁴

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

¹ s. 1099 f

² <https://www.imy.se/globalassets/dokument/rapporter/vagledning-for-integritetsanalys.pdf>

³ 1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

⁴ Se skäl 38 till dataskyddsförordningen.

I det fortsatta utredningsarbetet bör analysen kompletteras med en detaljerad beskrivning av behandlingen av barns personuppgifter, vilka konsekvenser behandlingen kan få för barnens integritet och en bedömning av om den är proportionerlig.

IMY noterar också att det är oklart hur skillnaderna i möjligheten att t.ex. kontrollera brottslighet mellan barn och vuxna har beaktats. Barn, som inte är straffmyndiga, kan t.ex. inte registreras i belastningsregistret. Av utredningen framgår också att, vid bedömningen av om särskilda skäl föreligger för att ett barn ska få vapentillstånd, ska bland annat barnets ålder och mognad särskilt beaktas. IMY konstaterar att det bör tydliggöras vilka personuppgifter som ska behandlas i samband med bedömningen av barnets mognad.

IMY anser också att det är angeläget att analysera hur barns rättigheter, exempelvis rätten till information om vilka personuppgifter som behandlas, ska säkerställas. Information om personuppgiftsbehandling ska ges på ett klart och tydligt sätt som är ändamålsenligt och anpassat till målgruppen.⁵

Kap. 11.7 - Det utökade vapenregistret

Utredningen föreslår vidare att ett nytt register ska införas i form av "det utökande vapeninnehavarregistret" där personer som exempelvis utövar ett betydande inflytande i skyttesammanslutningar ska registreras. Av utredningen framgår att Polismyndigheten redan idag gör kontroller av de personer som ska omfattas av registreringen i det nya registret. IMY anser att det bör tydliggöras i det fortsatta beredningsarbetet vilka personuppgifter som ska behandlas i det nya registret och om behandlingen är proportionerlig.

Kap. 15.4 - Elektroniska vapentillstånd

Utredningens förslag att införa elektroniska vapentillstånd är ett naturligt steg mot en digitalisering av handläggningen. IMY anser att det finns ett behov att mer ingående analysera vilka personuppgifter som kommer att behandlas i samband med enskilda ges tillgång till ett elektroniskt vapentillstånd. Analysen bör innefatta hur enskildas rättigheter enligt dataskyddsförordningen ska säkerställas och att en proportionalitetsbedömning genomförs. IMY anser även att det kan behövas en kompletterande analys av säkerhetsriskerna med behandlingen. Det elektroniska tillgängliggörandet av vapentillstånden medför att skyddsvärda uppgifter ut vapenregistret görs tillgängliga via ett öppet nät. Detta ställer sammantaget krav på en hög säkerhetsnivå.⁶

Vidare konstaterar IMY att bestämmelser om när elektroniska tillståndsbevis ska utfärdas ska föras in i vapenförordningen. Därigenom är, enligt utredningens bedömning, kravet på stöd i nationell rätt också uppfyllt. IMY anser i likhet med utredningen att det behöver finnas en bestämmelse som reglerar det elektroniska tillhandahållandet.⁷ IMY anser att det bör övervägas om bestämmelsen istället ska föras in i den nya vapenlagen.

Kap. 16 – Vapenregister och kap. 17 – Behandling av personuppgifter i vapenregister och vapenärenden

IMY anser att placeringen av vissa bestämmelser i 16 kapitlet bör ses över. Skälet är att vissa bestämmelser, som avser behandling av personuppgifter, placerats i

⁵ Se artikel 12 i dataskyddsförordningen

⁶ Se artikel 32 i dataskyddsförordningen

⁷ Jämför t.ex. 5 kapitlet 5 § patientdatalagen (2008:355)

16 kapitlet istället för 17 kapitlet. IMY noterar t.ex. att bestämmelserna om registrens ändamål (16 kap. 8 §), bevarande och gallring (16 kap. 9–10 §§) och bestämmelser om i vilka fall personuppgifter från registren får lämnas ut (16 kap. 11–13 §§) placerats här.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Jonas Agnvall efter föredragning av juristen Karolina Haeggström.

Jonas Agnvall